

Tiltagende lønudvikling på DA-området, men fald i reallønnen i 1. kvartal 2022

I 1. kvartal 2022 var den årlige lønstigningstakt på DA-området 3,8 pct. Det er 0,6 pct.-point mere end 4. kvartal 2021, jf. tabel 1.

Inflationen var 4,8 pct. i 1. kvartal 2022, hvilket var 1,6 pct.-point over udviklingen i 4. kvartal. Siden 1. kvartal 2021 er inflationen tiltaget med mere end 4 pct.-point. Den tiltagende inflation kan blandt andet henføres til stigende energipriser. På trods af den tiltagende lønudvikling, var der dermed tale om et fald i reallønnen på DA-området på 1 pct. i 1. kvartal 2022.

Tabel 1. Udvikling i løn og priser

| | 3. kvrt. 2020 | 4. kvrt. 2020 | 1. kvrt. 2021 | 2. kvrt. 2021 | 3. kvrt. 2021 | 4. kvrt. 2021 | 1. kvrt. 2022 |
|--------------------------|----------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| DA-området | ----- Årlig ændring i pct. ----- | | | | | | |
| Arbejdere | 2,3 | 2,7 | 2,9 | 3,2 | 3,6 | 3,6 | 4,2 |
| Funktionærer | 2,1 | 2,2 | 2,1 | 3,1 | 2,7 | 2,8 | 3,4 |
| Fremstillingssektoren | 2,1 | 2,4 | 2,3 | 2,9 | 3,0 | 3,0 | 3,8 |
| Bygge og anlæg | 2,5 | 3,1 | 3,9 | 4,0 | 4,2 | 4,4 | 4,4 |
| Serviceprægede erhverv | 2,2 | 2,4 | 2,2 | 3,1 | 3,1 | 3,1 | 3,7 |
| DA-området i alt | 2,2 | 2,5 | 2,5 | 3,2 | 3,2 | 3,2 | 3,8 |
| Forbrugerpriser | 0,5 | 0,5 | 0,7 | 1,6 | 1,9 | 3,2 | 4,8 |
| Reallønsudvikling | 1,7 | 2,0 | 1,8 | 1,6 | 1,3 | 0,0 | -1,0 |

Anm.: Opgjort efter DB07.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik og Danmark Statistik.

Lønudviklingen i fremstillingsvirksomhed var 3,8 pct. i 1. kvartal 2022, hvilket var 0,8 pct.-point over udviklingen i forrige kvartal. Også inden for serviceprægede erhverv tiltog lønstigningstakten – med 0,6 pct.-point til 3,7 pct.

Lønstigningstakten inden for bygge- og anlægsbranchen var uændret på 4,4 pct. i 1. kvartal 2022. Det skal ses i lyset af, at der i forbindelse med overenskomstfornyelsen i 2020 blev aftalt lønstigninger d. 1. januar 2021 og 1. marts 2022 i Bygge og anlægsoverenskomsten m.fl. Lønudviklingen fra 1. kvartal 2022 måler stigningen fra februar 2021 til februar 2022, og indeholder dermed ikke centralt aftalte lønreguleringer.

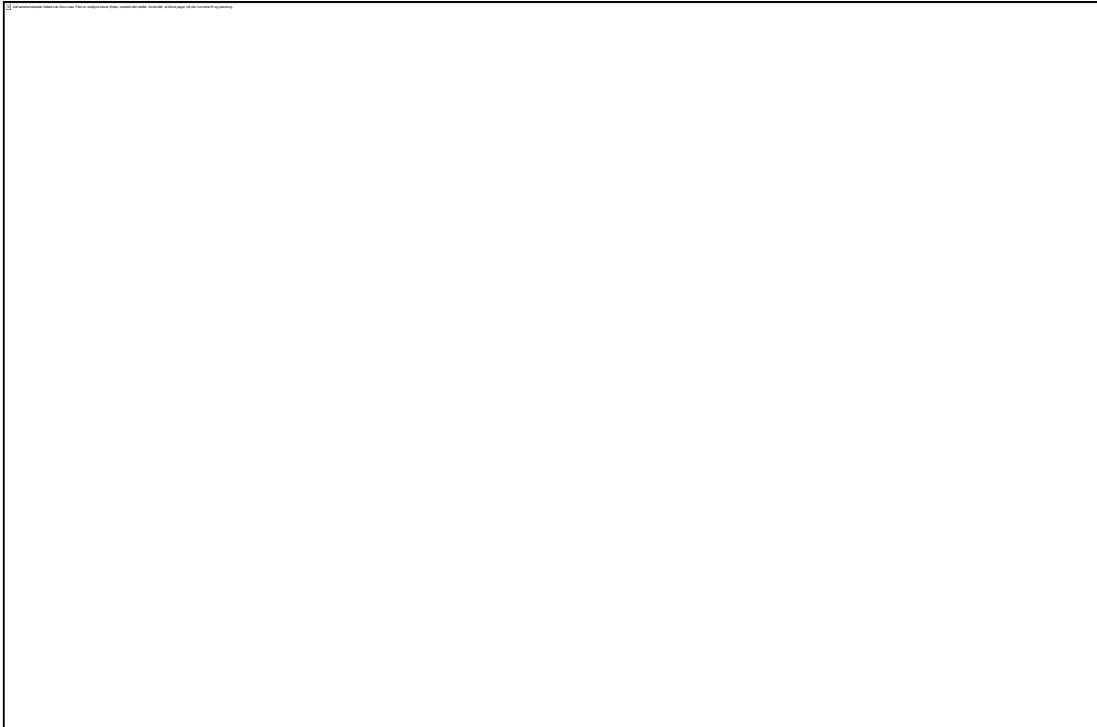
Dertil var lønudviklingen i 1. kvartal 2022 på hele DA-området teknisk set påvirket af et forøget sygefravær som følge af covid-19. Sygefravær og betaling under sygdom indgår som udgangspunkt ikke i konjunkturstatistikken, men pensionsbetalingerne kan ikke korrigeres herfor. DA vurderer, at bidraget fra pension til lønudviklingen øges med 0,1-0,2 pct.-point som følge af det ekstra fravær.

Funktionærernes årlige lønstigningstakt var 3,4 pct. i 1. kvartal 2022 og arbejdernes lønstigningstakt var 4,2 pct., hvilket i begge tilfælde er 0,6 pct.-point højere end foregående kvartal.

Samlet lønudvikling på DA-området

På hele DA-området var lønstigningstakten på 3,8 pct. i 1. kvartal 2022. Lønudviklingen lå dermed 1,5 pct.-point over de aftalte omkostningsstigninger i det overenskomstbaserede referenceforløb. Arbejdernes lønstigningstakt var på 4,2 pct., og funktionærernes lønstigningstakt lå på 3,4 pct. i 1. kvartal 2022, *jf. figur 1*.

Figur 1. Referenceforløb og faktisk lønstigning, samlet DA-område



Anm.: Den faktiske lønstigning omfatter hele DA-området, det vil sige inkl. ansatte, der ikke er omfattet af overenskomster i referenceforløbet. Opgørelsen af omkostningerne for de overenskomstbaserede referenceforløb sker under forudsætning om fuldt relativt gennemslag af stigninger i mindste- og normallønssatser og tager udgangspunkt i overenskomsternes omkostningselementer på 13 udvalgte overenskomstområder, hvilket betyder, at fremstillingssektoren vægter mere i forhold til DA-området samlet set, mens servicesektoren vægter mindre. Dertil vægter timelønnede mere. Stigningerne beregnes som et teknisk gennemslag baseret på de landsdækkende overenskomster. På den enkelte arbejdsplads kan lønudviklingen afvige herfra som følge af lokale forhandlinger mellem ledelse og de ansatte.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik samt egne beregninger.

Det samlede bidrag fra genebetalinger, fritvalgsordninger, personalegoder og pensionsindbetalinger udgjorde 1,6 pct.-point i 1. kvartal 2022 på hele DA-området, hvilket er 0,2 pct.-point mere end i 4. kvartal 2021, *jf. tabel 2*. Heraf bidrog fritvalgsordninger med 0,7 pct.-point, hvilket er uændret fra 4. kvartal 2021. Pensionsindbetalinger bidrog ligeledes med 0,7 pct.-point, hvilket er 0,3 pct.-point over bidraget i 4. kvartal 2021 – en stigning som skal ses i lyset af det tekniske forhold om øget fravær. Genetillæg bidrog med 0,2 pct.-point, og bidraget er dermed tiltaget med 0,1 pct.-point siden 4. kvartal 2021. Der er fortsat et bidrag fra personalegoder på knap 0,1 pct.-point.

Der er lidt variation mellem hovedbrancherne i forhold til de forskellige bidrag til lønstigningerne. Det gælder særligt for bidraget fra fritvalgsordninger, som er lavere i bygge- og anlæg end i de øvrige brancher i 1. kvartal 2022, hvilket kan henføres til profilen i de aftalte reguleringer i bygge- og anlægsbranchen, *jf. nedenfor*. Det forøgede bidrag fra pensionsindbetalinger går igen, *jf. tabel 2*.

Tabel 2. Lønstigningstakternes sammensætning, hovedbrancher og DA i alt

| | 4. kvartal 2021 | | | | 1. kvartal 2022 | | | |
|----------------------------|--------------------|-----------------|------------|------------|-----------------|-----------------|------------|------------|
| | Fremstilling | Bygge- og anlæg | Service | Hele DA | Fremstilling | Bygge- og anlæg | Service | Hele DA |
| Samlet lønudvikling | 3,0 | 4,4 | 3,1 | 3,2 | 3,8 | 4,4 | 3,7 | 3,8 |
| <i>Heraf:</i> | <i>Pct. -point</i> | | | | | | | |
| Genetillæg | 0,2 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,3 | 0,2 | 0,1 | 0,2 |
| Fritvalgsordninger | 0,7 | 0,8 | 0,7 | 0,7 | 0,7 | 0,3 | 0,7 | 0,7 |
| Personalegoder | 0,0 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 | 0,1 |
| Pension | 0,5 | 0,6 | 0,4 | 0,4 | 0,8 | 0,9 | 0,5 | 0,7 |
| I alt | 1,4 | 1,6 | 1,3 | 1,4 | 1,8 | 1,4 | 1,5 | 1,6 |

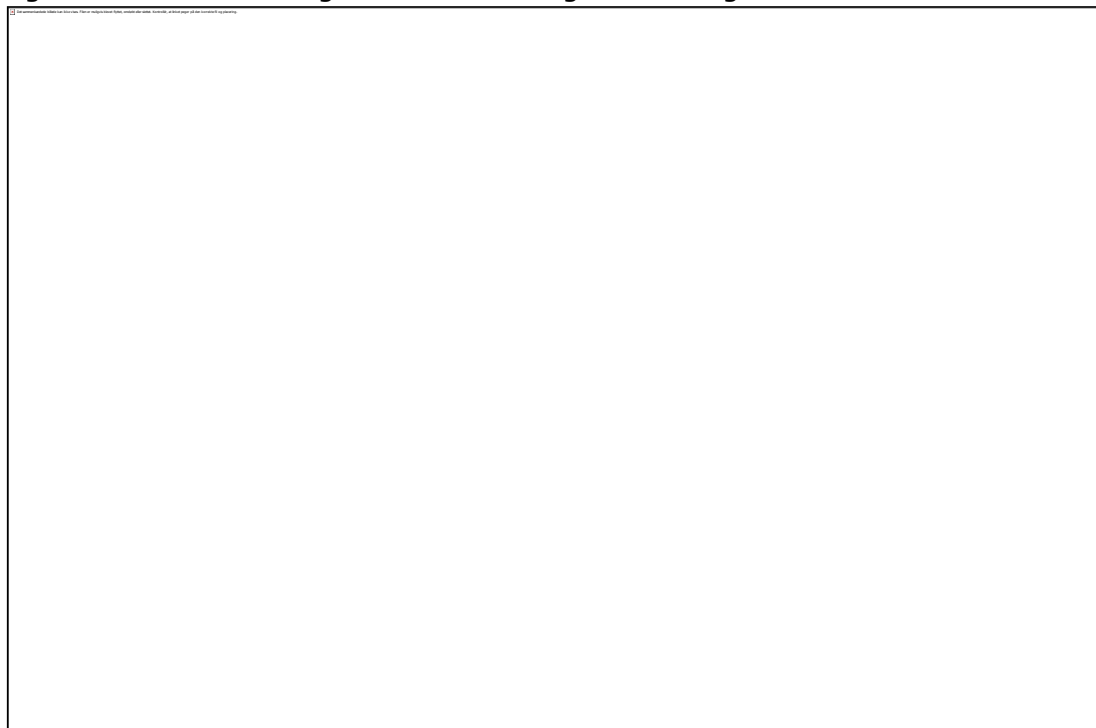
Anm.: Tabellen angiver årlig ændring i timefortjenesten. Bidraget fra pension afspejler bl.a., at pensionsbetalinger øges med lønnen. Der indgår både arbejdere og funktionærer i opgørelsen. Afrunding kan give forskel mellem sum og totaltal.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik.

Brancheopdelt lønudvikling på DA-området

Lønstigningstakten i fremstillingsvirksomhed var på 3,8 pct. i 1. kvartal 2022. Dermed lå lønstigningstakten i fremstillingsvirksomhed i 1. kvartal 2022 1,0 pct.-point over de aftalte omkostningsstigninger i det overenskomstbaserede referenceforløb. Lønstigningstaksten tiltog med 0,8 pct.-point i forhold til 3. og 4. kvartal 2021, *jf. figur 2*. I fremstilling er en stor del af medarbejderne omfattet af mindstelønsoverenskomster, hvor det i høj grad er de lokale lønforhandlinger, som driver lønudviklingen.

Figur 2. Referenceforløb og faktisk lønudvikling i fremstillingsvirksomhed



Anm.: Den faktiske lønstigning omfatter fremstillingsvirksomhed på hele DA-området, det vil sige inkl. ansatte, der ikke er omfattet af overenskomster i referenceforløbet. Referenceforløbet er baseret på Industriens Overenskomst, Træ- og møbeloverenskomsten og Slagterioverenskomsten.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik og egne beregninger.

Samlet set bidrog genetillæg, fritvalgsordninger, personalegoder og pensionsindbetalinger med 1,8 pct.-point til lønudviklingen i fremstilling i 1. kvartal 2022, hvilket er 0,4 pct.-point mere end i 4. kvartal 2021, jf. tabel 2.

De største lønstigninger i 1. kvartal 2022 inden for fremstilling var inden for *tekstil- og beklædningsindustri*, *træ- og papirindustri* samt *sten-, ler- og glasindustri*, hvor lønudviklingen var 4,3 pct. De mindste lønstigninger inden for fremstilling i 1. kvartal 2022 var inden for *grafisk industri* og *medicinalindustri*, som så lønstigningstakter på hhv. 2,7 og 3,0 pct. Stort set alle delbrancher inden for fremstilling opnåede tiltagende lønstigninger på mellem 0,8 til 1,4 pct.-point. Undtagelserne var inden for *nærings- og nydelsesmiddelindustri*, hvor lønudviklingen tiltog med 0,2 pct.-point og *medicinalindustri*, hvor lønstigningstakten var uændret.

Inden for bygge- og anlægsvirksomhed var den årlige lønstigningstakt 4,4 pct. i 1. kvartal 2022, hvilket er uændret fra det foregående kvartal. Den årlige lønstigningstakt var 3,4 pct.-point over de aftalte omkostningsstigninger i det overenskomstbaserede referenceforløb, jf. figur 3.

Figur 3. Referenceforløb og faktisk lønudvikling i bygge- og anlægssektoren



Anm.: Den faktiske lønstigning omfatter bygge- og anlægsvirksomhed på hele DA-området, det vil sige inkl. ansatte, der ikke er omfattet af overenskomster i referenceforløbet. Referenceforløbet er baseret på Bygge- og anlægs-overenskomsten, Bygningsoverenskomsten, Maleroverenskomsten, Elektrikeroverenskomsten og VVS-overenskomsten. Den markante udvikling i 1. kvartal 2021 og 1. kvartal 2022 skyldes tidsprofilen af lønstigningerne i bygge- og anlægsoverenskomsten m.fl., hvor stigningerne sker 1. maj 2020, 1. januar 2021 og 1. marts 2022.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik og egne beregninger.

Omkostningsstigningerne i referenceforløbet er begrænset i dette kvartal, da der ikke er aftalte lønreguleringer for bygge- og anlægsbranchen. Af samme årsag aftager bidraget fra fritvalgsordninger fra 0,8 pct.-point i 4. kvartal 2021 til 0,3 pct.-point i 1.

kvartal 2022 for bygge- og anlægsvirksomhed. Det trækker i modsat retning af de øgede bidrag fra pension og genebetalinger, *jf. tabel 2*.

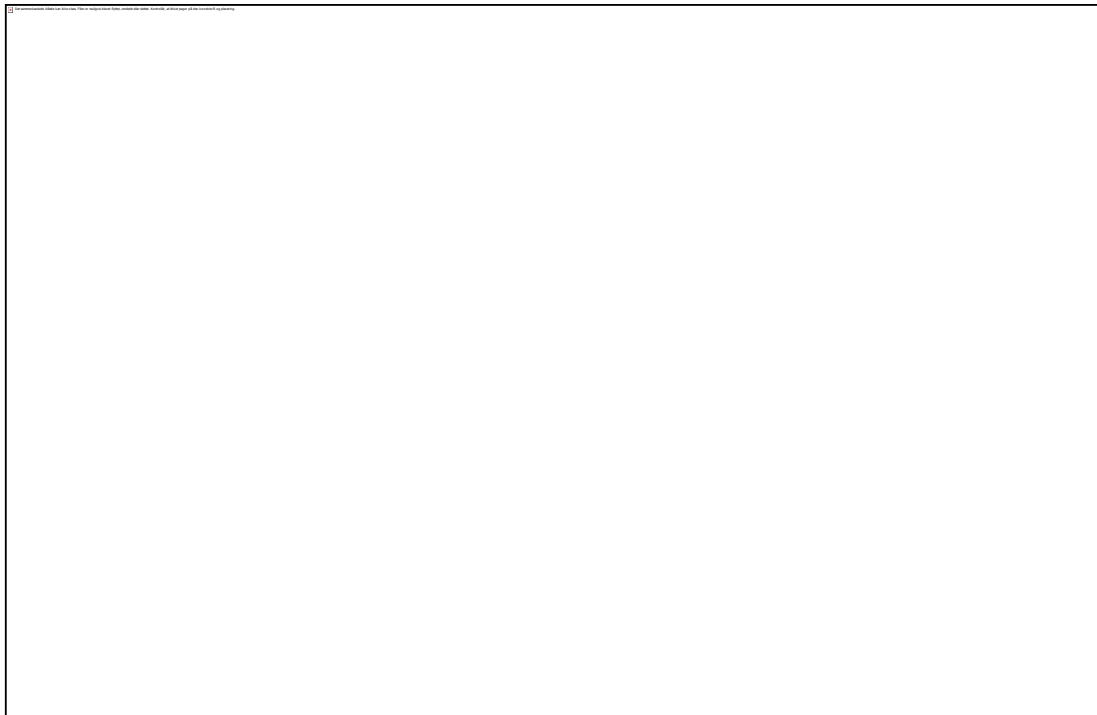
Inden for delbranchen *bygningsinstallation* var lønstigningen 4,9 pct. i 1. kvartal 2022, hvilket er 0,7 pct.-point højere end i 4. kvartal 2021. I den anden delbranche *bygge- og anlægsvirksomhed ekskl. bygningsinstallation* aftog lønstigningstakten fra 4,5 pct. i 4. kvartal 2021 til 4,2 pct. i 1. kvartal 2022.

Lønningerne steg med 3,7 pct. inden for serviceprægede erhverv i 1. kvartal 2022, hvilket er 0,6 pct.-point over niveauet i 2.-4. kvartal 2021. Lønstigningen lå dermed 0,8 pct.-point over niveauet af de aftalte omkostningsstigninger i det overenskomstbase-rede referenceforløb i 1. kvartal 2022, *jf. figur 4*.

Det samlede bidrag fra genetillægsbetalinger, fritvalgsordninger, personalegoder og pensionsindbetalinger udgjorde 1,5 pct. i 1. kvartal 2022, hvilket er 0,2 pct.-point over det samlede bidrag i forrige kvartal, *jf. tabel 2*.

De største lønstigninger i 1. kvartal 2022 blandt delbrancher inden for serviceprægede erhverv var inden for *detailhandel med fødevarer og godstransport*, hvor lønstigningstakten var 4,5 pct. og 4,2 pct., hvilket var hhv. 1,3 og 0,3 pct.-point over lønudviklingen i forrige kvartal. *Ingeniørvirksomhed* var med en lønstigningstakt på 2,9 pct. den delbranche inden for serviceprægede erhverv med den laveste lønstigning i 1. kvartal 2022. Her aftog lønstigningstakten med 0,2 pct.-point i forhold til 4. kvartal 2021.

Figur 4. Referenceforløb og faktisk lønudvikling i serviceprægede erhverv



Anm.: Den faktiske lønstigning omfatter de serviceprægede erhverv på hele DA-området, det vil sige inkl. ansatte, der ikke er omfattet af overenskomster i referenceforløbet. Referenceforløbet er baseret på Transport- og logistikoverenskomsten, Fællesoverenskomsten på transportområdet, Serviceoverenskomsten og Butiksoverenskomsten.

Kilde: DA's KonjunkturStatistik og egne beregninger.

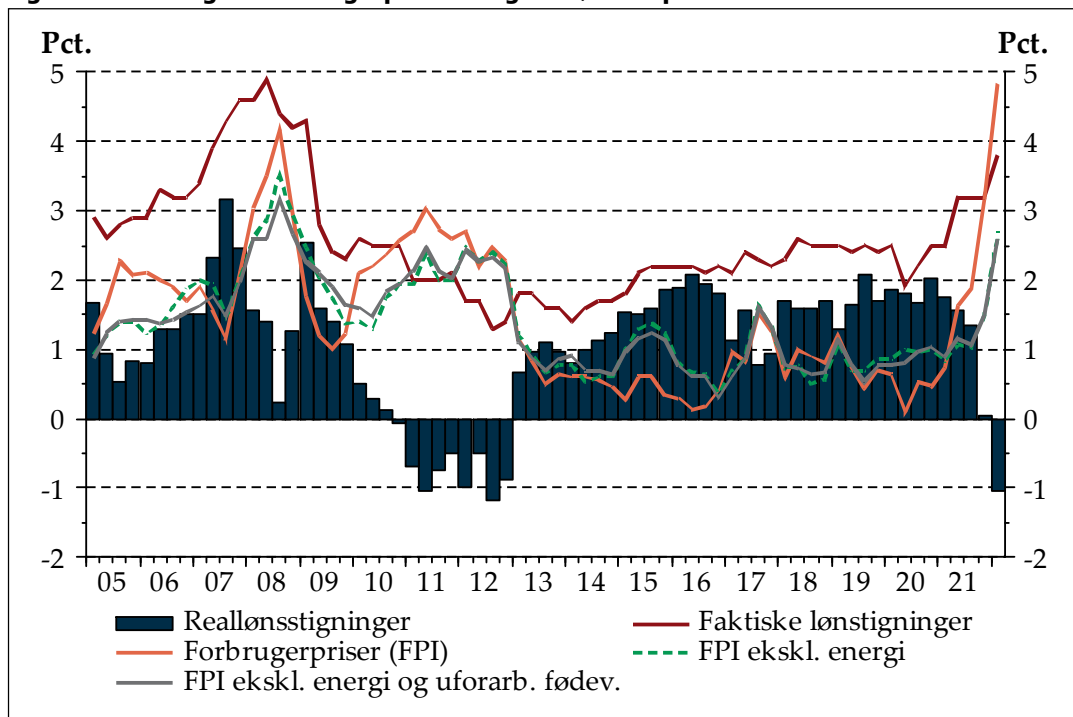
Udviklingen i reallønnen

Reallønnen angiver, hvor meget lønstigningen overstiger inflationen. Den er dermed et mål for den reelle forbedring i købekraft som følge af lønudviklingen.

I 1. kvartal 2022 lå inflationen på 4,8 pct., hvilket var godt 1,6 pct.-point højere end i 4. kvartal 2021 og 4,1 pct. højere end i 1. kvartal 2021. De privatansatte på DA-området oplevede dermed et fald i reallønnen på 1,0 pct., jf. figur 5. Den gennemsnitlige reallønsudvikling fra 2018 til og med 2021 var 1,6 pct.

Inflationen ekskl. energi og ikke-forarbejdede fødevarer udgjorde 2,6 pct. i 1. kvartal 2022, hvilket var 1,1 pct.-point højere end i foregående kvartal og 1,7 pct.-point højere end i 1. kvartal 2021. Særligt prisstigningerne på energi er en hovedårsag til udviklingen i inflationen.

Figur 5. Udviklingen i forbrugerpriserne og reallønnen på DA-området



Kilde: Danmarks Statistik, DA's KonjunkturStatistik og egne beregninger.